

TANTÁRGYI TEMATIKA
BTMAN404SKS Filológiai és könyvészeti alapismeretek II. szem.

Tantárgy neve: Filológiai és könyvészeti alapismeretek	Tantárgy Neptun kódja(i): BTMAN304SKS, BTMAN404SKS, BTMAN504SKS (E Neptun kód(ok) a nappali képzésre vonatkozik/vonatkoznak. A levelező képzés Neptun kódjaiban a számjegy előtti N betűt L betűre kell cserélni!)
	Tantárgyfelelős intézet: ME BTK Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézet
	Tantárgyelem: K (K: kötelező, KV: kötelezően választható, SZV: szabadon választható)
Tárgyfelelős (név, beosztás): Heltai János egyetemi tanár	
Közreműködő oktató(k): Heltai János egyetemi tanár	
Tantárgyi egység: Filológiai és könyvészeti alapismeretek II. szem.	
Tantárgyi egység Neptun kódja: BTMAN404SKS (E Neptun kód a nappali képzésre vonatkozik. A levelező képzés Neptun kódjában a számjegy előtti N betűt L betűre kell cserélni!)	
Javasolt félév: 2T (A szak kereshetőségi táblájában megnevezésben nem indul, így páratlan számú félév tárgyait csak összel, páros számúkat csak tavasszal lehet felvenni.)	Előfeltétel: nincs (E Neptun kód(ok) a nappali képzésre vonatkozik/vonatkoznak. A levelező képzés Neptun kódjaiban a számjegy előtti N betűt L betűre kell cserélni!)
Óraszám/hét: 2 (A nappali képzés heti óraszámja 14 héten át. A levelező képzések féléves óraszámja a következő: heti 1 nappali tagozatos óra esetén a levelező tagozat féléves óraszámja 5, heti 2 nappali tagozatos óra esetén a levelező tagozat féléves óraszámja 10 stb.)	Számonkérés módja (a/gy/k/b): gyakorlati jegy (A teljesítés követelményeit lásd alább a <i>Félévközi számonkérés módja és értékelése</i> pontnál.)
Kreditpont: 2	Tagozat: nappali (A tantárgy és a tantárgyi egység adatai és követelményei azonosak a levelező tagozaton is, egyedül a Neptun kód különbözik.)
<p>Tantárgyi egység feladata és célja (röviden összefoglalva): A tantárgy célja a kiadványszerkesztő specializáció keretében folytatott tanulmányok megalapozása. Ehhez – a tematikai leírásnak megfelelően – szisztematikusan tárgyalja filológia és könyvészeti alapfogalmakat és tekinti át a vonatkozó alapismereteket.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> A hallgató legyen tájékozott a kulturális jelenségek nyelvi és irodalmi értelmezésének ismert eljárásai és módszerei, valamint ezek szakmailag elfogadott kontextusai és értékelési terén. <i>képesség:</i> A hallgató a szakterületén fölmerülő problémák sokoldalú módszertani megközelítésének lehetőségét mérlegelve legyen képes kiválasztani és alkalmazni a megfelelő irodalomtudományi módszereket. <i>attitűd:</i> A hallgató tudatosan képviselje a megismert szaknyelvi és kommunikációs normákat, szakmájának gondolkodásmódját hitelesen közvetítse. <i>autonómia és felelősség:</i> A hallgató tudatosan képviselje azon módszereket, amelyekkel a szakterületén dolgozik.</p>	
<p>Tantárgyi egység tematikus leírása 14 heti bontásban:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A szemináriumi program és követelmények megbeszélése 2. Kódexek Magyarországon 3. A régi magyar nyomtatványok fogalma 4. A régi magyar nyomtatványok sajátosságai (a nyomtatási felület, formátum, terjedelem) 5. A régi magyar nyomtatványok feldolgozása (RMNy és elődei) 6. Magyarországi nyomdászat a 15–18 században 	

7. Főbb nyomtatványtípusok a régi magyar irodalomban
8. Könyvterjesztés, könyvkereskedés a 19. század előtt
9. Könyvkiadás a 19–21. században I.
10. Könyvkiadás a 19–21. században II.
11. Könyvterjesztés a 19–21. században
12. A modern folyóirat-struktúra kialakulása
13. Zárthelyi dolgozat
14. A zárthelyi dolgozat és a félév értékelése

Félévközi számonkérés módja és értékelése (prezentáció, zárthelyi dolgozat, szemináriumi dolgozat beadása stb.):

A félévközi számonkérés módját és értékelését a félév kezdetekor a tantárgyi egység oktatója határozza meg.

Gyakorlati jegy/kollokvium teljesítésének módja és értékelése (félévközi teljesítmény aránya a beszámításnál, ponthatárok stb.): SZ

A kód jelentése:

A = a tantárgy aláírással zárul, amelyben kétfokozatú az értékelés (nem megfelelt, megfelelt). A hallgató legfeljebb az óraszám 30%-át mulaszthatja el következmények nélkül, az ezt meghaladó mértékű hiányzás – kivéve az igazolt betegség miatti hiányzást – esetén az aláírás nem szerezhető meg. Az igazolt hiányzás pótlási feltételeit az oktató ismerteti. Az aláírás feltétele, hogy az oktató által a félév során támogatott prezentációs és beadási kötelezettségeknek a hallgató maradéktalanul eleget tegyen.

K = a tantárgy kollokviummal zárul, amelyben ötfokozatú az értékelés (1–5). Az előadások óraszámának legalább 60%-án kötelező a hallgató részvétele, amit jelenléti ívre vezetett aláírásával igazol. Az ennél többet mulasztó hallgató nem kaphat aláírást és nem vizsgálhat. Az előadáshoz évközi zárthelyi dolgozat(ok) társulhat(nak), legfeljebb akkora számban, mint a tantárgyi egység kreditpontszáma.

Amennyiben az előadáshoz zárthelyi dolgozat(ok) társul(nak), annak/azoknak az eredménye legalább 30%, legfeljebb 40%-os súllyal esik latba a záró osztályzatban. A zárthelyi dolgozat(ok)ról az oktató a tárgy félévi meghirdetések a Neptun rendszerben ad tájékoztatást. A szakmai követelményekhez képest a hallgatónak minden zárthelyi dolgozatában és a kollokviumon is legalább 50%-os felkészültséget kell igazolnia ahhoz, hogy az elégséges (2) osztályzatot megszerezze.

SZ = a tantárgy gyakorlati jeggyel zárul, amelyben ötfokozatú az értékelés (1–5). A hallgató legfeljebb a szemináriumi óraszám 30%-át mulaszthatja el következmények nélkül, az ezt meghaladó mértékű hiányzás – kivéve az igazolt betegség miatti hiányzást – esetén az aláírás és a gyakorlati jegy nem szerezhető meg. Az igazolt hiányzás pótlási feltételeit az oktató ismerteti. Az aláírás feltétele, hogy az oktató által a félév során támogatott prezentációs és beadási kötelezettségeknek a hallgató maradéktalanul eleget tegyen. A szemináriumhoz évközi zárthelyi dolgozat(ok) társulhat(nak), annak/azoknak az eredménye legalább 30%, legfeljebb 40%-os súllyal esik latba a záró osztályzatban. A zárthelyi dolgozat(ok)ról az oktató a tárgy félévi meghirdetések a Neptun rendszerben ad tájékoztatást. A szakmai követelményekhez képest a hallgatónak minden zárthelyi dolgozatában és a beadott szemináriumi dolgozatában is legalább 50%-os felkészültséget kell igazolnia ahhoz, hogy az elégséges (2) osztályzatot megszerezze.

KSZ = a tantárgy kollokviummal és gyakorlati jeggyel záruló tantárgyi egysége(ke)t egyaránt tartalmaz. Az előbbiekre a K, az utóbbiakra az SZ kódnak megfelelő értékelés vonatkozik.

Kötelező irodalom a tantárgyi egység egészéhez vagy 14 heti tematikus leírásának megfelelő beosztásban:

FÜLÖP Géza, *A könyvkultúra a könyvnyomtatás kézműipari időszakában*, Bp., Tankönyvkiadó, 2001.

BORSA Gedeon, *Gyakorlati tudnivalók a régi nyomtatványokról = Bevezetés a régi magyarországi irodalom filológiájába*, szerk. HARGITTAY Emil, Bp., Universitas Könyvkiadó, 2003, 23–35.

Robert DARNTON, *The Case for Books: Past, Present, and Future*. New York, NY Public Affairs, 2009. HELTAI János, *A Régi Magyarországi Nyomtatványok (RMNy) tudománytörténeti helyzete*, Magyar Könyvszemle, 2017/1, 106-114.

Ajánlott irodalom a tantárgyi egység egészéhez vagy 14 heti tematikus leírásának megfelelő beosztásban:

Jacques BARZUN, Henry F. GRAFF, *The Modern Researcher*, New York, Chicago San Francisco, Atlanta, Harcourt, Brace & World, Inc., 1970.

Régi Magyarországi Nyomtatványok I–IV, Bp., Akadémiai Kiadó, 1971, 1983, 2000, 2012.

KÓKAY György, OLTVÁNYI Ambrus, VARGHA Kálmán, *Program és hivatás: Magyar folyóiratok programcikkeinek válogatott gyűjteménye*, Bp., Gondolat, 1977.

HELTAI János, *Műfajok és művek a XVII. század magyarországi könyvkiadásában: 1601-1655*, Bp., Universitas Kiadó, OSzK, 2008.